श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ कालिकृपाया दासः कविः शाकलितपदं यमककाव्यं घटखर्परसंज्ञकं चिकीर्षुः ॥ शिष्टाचारप्राप्त
तया कृतं मंगलं श्रुतिपरंपराप्राप्तं वाक्यलिनतिस्तत्तिलक एवं मंगलं मनसि विधानिध्यप्रतिजानते ॥ वर्णादिता इति अनेनेतस्य
धः शोभितमनदृष्टादिवेदांगतमर्द्धकुर्यादिद गनेपद्पूर्वोक्तवक्ष्यमाणं चोच्यते ॥ अस्मिन् सति नीरदैः मेघैः दिनकर
स्य भासां वितानेदीप्तिवितानेवादिति तेपि सति च समुच्चये पुनः कृसतितिरोगकमानेचोंदसंतापंप्राप्यति तस्मिन् जलेनी

॥ ॥निचितं खमुपेत्य नीरदैः प्रियहीना हृदयावनीरदैः ॥ ॥
॥ ॥सलिलैर्निहितं रजः क्षितौ रविचंद्रावपि नोपलक्षितौ ॥ १ ॥

रे खादाकाशमागसतनिवहतीसति ॥ तथा मन्मथबाणेरिति शेषः ॥ हृदि मनसि हंतुं उद्यते उद्यमयुक्ते सति ॥ किंभूतिनद्रस
तन्नाह ॥ १ ॥ हे कुंदसमानदंति कुंदकलिकायाः समानदशने सखि प्रियहीना हृदयावनीरदैः प्रियेण हीना विरहिता तस्या
हृदयं चित्तं तदेवावनीतारदंतीति विदारयंतीति तैस्तस्यां यास्ते वियोगिनीचित्तस्थलस्थली विरहैः नीरंददंति तैस्तैर्नरैः रेदेते
लैः हेतुपेला गलस्यमाकाशे निचितं व्याप्तं वर्ततइति शेषः ॥ निचयनाव्यक्षिप्तमिति वा ॥ तदा विरलाम्रत्वमाकाशस्यो

कं ॥ तथा सलिलैः जलैः रजः क्षितौ भूमौ निहितं स्थापितं ॥ उत्पतनशाले यंचलत्वादेव अतिबंधादिति भावः ॥ तथाद्यव
र्णतो इति सर्वत्र योज्यं ॥ रविचंद्रावपि नोपलक्षितौ मेघैराच्छादितत्वात्न दृष्टौ इत्यनेन चोल दिवकृष्टिः सूचिता यद्यपि
हंसेति॥ वरकरस्तः इगातः तथापि नोपलक्षितावित्यनेनेत्यर्थः ॥ तथा नदन्मेघभयाः नदंतो ये मेघास्तेभ्यो भयं यस्मात् तदेतो

॥ ॥हंसा नदन्मेघभयाद्द्रवंति निशामुखान्यद्य न चंद्रवंति ॥ ॥
॥ ॥नवांबुमत्ताः शिखिनो नदंति मेघागमे कुंदसमानदंति ॥ २ ॥

हंसा द्रवंति गच्छंति ॥ इतस्तत इति शेषः जलानामाविलत्वेन मानसोत्कत्वादिति भावः ॥ तथा निशामुखानि प्रदोषाः अद्य वर्षाका
ले न चंद्रवंति न शशियुक्तानि वर्तंत इति शेषः ॥ तथा नवांबुमत्ताः नूतनजलमत्ताः हृष्टा वा शिखिनो मयूरा नदंति शब्दं कुर्वंति
हे अस्मिन्मेघागमे यस्मिन् तस्मिन् वर्षाकाले सतीति सर्वत्र योज्यं ॥ २ ॥ ॥ श्रीर्जयति ॥ ॥

प॰ख॰र॰ तस्मिन्भवतिनिशिरात्रौमेघैरावृतमाच्छादितंदिगुतातारायस्मिन्तत्तथोनभःनभातिनचोभवतितेतथानिद्रास्वापःसुखंसेवते
२ नुभवतीतिनित्यमिस्वरवसेवितारंहरिमुत्सम्अभ्युपैतिप्राप्नोतिचसमुच्चयेभ्रुमसेवितारमितिपाठःअरमितिपदच्छेदःतदप्सुरो

॥श्री॥मेघावृतंनिशिनभातिनभोवितारंनिद्राभ्युपैतिचहरिंसुखसेवितारं॥
॥श्री॥सेंद्रायुधश्चजलदोद्यरसन्निभानांसंरंभमावहतिभूधरसन्निभानां॥३॥

नभ्रुमेनकल्याणेनवासेविताआश्रितानिद्राअरंशीघ्रंहरिंप्राप्नोतीत्यर्थः॥तथाअद्यरसतिशब्दंकरोतीतिरसन्रससाद्धुःइंद्रायु
धेनसहवर्त्तमानःसेंद्रचापःजलदोमेघभूधरैःसमानिभोयेषांतेगिरितुल्यानांद्रुमानांदंतिनांसंरंभंआडंबरंआवहतिविभर्त्तिद्रुम
वद्दृश्यतेइतिभावः॥३॥ ॥श्रीर्जयति॥

3

तथाअद्भुतंआश्चर्योत्पादकंयद्रूपंस्वपतनेनसंदर्यःशोभितास्तास्वयद्वाअद्भुतंअतिरमणीयंरूपंयासांतास्ताश्चताःसुंदर्यश्चे
तितारंगनाःयास्तास्वतोहिजलप्रपातानांचमत्काररूपसुंदर्यःकर्म्मधारीषुगताइतिसूचितं॥एवंविधासुदरीषुप
यास्वपरितोधीरोरवोयस्यतत्तथोक्तं॥गंभीररवंजलनीरंप्रकर्षेणपततिवहतिइतियावत्॥विशेषणभावगोभावरागजलदाः

सतडिज्जलदार्पितंनगेषुस्वनदंभोधरभीतपन्नगेषु॥१॥
परिधीररवंजलंदरीषुप्रपतत्यद्भुतरूपसुंदरीषु॥४॥ १॥

स्वनंतोगर्जतोयेंभोधरामेघास्तेभ्यःभीताभयंगताःशान्ताःपन्नगाःसर्पाये
पर्वतेषुवृष्टिंकुर्वतीतिप्रसिद्धं॥श्री॥ढक्जलंसविद्युन्मेघपानिःसृतंप्रथमंनगेषुततोनगेभ्योदरीषुनि
भुजगाइतितेनगास्तेषुनगेषुसतडित्तोजलदाःमेघास्तैरर्पितंसविद्युन्मेघनिःसृतं ॥श्रीरामकृष्णायनमः॥
पततिमित्यर्थः॥४॥

४

घ॰ख॰र॰ सिष्यमिति॥ तथाकोपिकश्चिद्वसिद्धनामापुमान् स्तितं रागांधं संप्रतीदानीरनैनोत्सुतेदयिहोयुद्धंमेमकलहद्गतियावत॥ नेनकोपिता
२ निकोपद्वृतिमापितानिचंद्रायुग्मयानिकांतानांविलासिनीनांमुखानिवदनानिमुसत्वाद्यति॥ प्रसादकुरोतीतिनामधातुरूपेणचपद
तितत्लिट॥ अपीतिसंभो अतेततथास्यंतः शङ्कायमानाः जलदाः नीरदाः पथिकानधुगावुल्कयांतितुलंगतः कुर्वतित्वयवं
चरचरहस्यवंतिविगलिपयातयैवपथिकानांवनितानानास्ति अंतोयस्यैत्यनंतः शोकः संतापः समुद्भवतिवर्धते॥ समुच्चयतदितिका॥

सिंतंप्रसादयतिसंप्रतिकोपितानिकांतामुखानिरतिविग्रहकोपितानि॥ उत्कंठयंतिपथिकांजलदाः स्वनंतः
शोकः समुद्भवतितद्वनितास्वनंतः॥ ५॥ वादितेदिनकरस्यभावनेवाञ्जलेपततिरागकारावन॥ मन्मथेनह
दिहृतमुद्यतंमानितमनदयेद्रमुच्यते॥ ६॥ सर्वकालमवलंब्यलोघदा आगतास्थदयितागतोघदा॥
निर्घृणेनपरदत्तसेविनामारयिष्यथहतेनमांविना॥ ७॥
॥ ५॥ अनेोपूर्वमारव्यातश्लोकः॥ वक्ष्यमाणमुच्यतेदत्त्वत्वतदुच्यतेहेतोयदाः इह रतिव्यक्तंपुरुदेवादेहृगंतरंवसतद्गतितेनति
देपेननिर्घृणेनयेनतेनचाप्येनविनायूयंमामारयिष्यथः॥ यतोयूयंयदायद्दिनमारभ्यनः दयितोवल्लभोगतः तद्गतितदाप्रभ
त्यसर्वकालदुर्दिनंववलंबस्थितास्थ आगताः अपस्थितारिमितत्यदयिरोषेण आगताःस्थेतिपाठे॥ यूयमागताः आसा
स्थाभवतः स्थेति असो संलापमध्यमपुरुषबहुवचन॥ कामपरतंत्रत्वेनचेतनेषुचेतनधर्मोपचारइतिभावः॥ ७॥ ॥ ७॥

५

अथवाद्यूयमेवपमार्गेपथिस्त्रीणांमल्लपथितुंरागात्स्वमेवमामितिववंतराद्यूयमेवभवंतरात्वातायंपथिपुपांमुलंनिष्ठुरतरंत्तमलिपयंदति
द्भूतकथंयतः इतीतिविकिमित्याहहेपाथोनिदयत्वयाअद्यवर्षा तौ अन्यदेशेरापदेशेरतिः प्रीतिर्मुच्यतोपरित्यज्यतां॥
अथवावाठतत्वैपरीत्यदिनत्वेअतेतदातवबंधुः किमुच्यतां॥ किंनाम्यतांनेत्यर्थः॥ कामात्तयितांहिंसाअथवा
अतिप्रयोजनवंदनागम्यते॥ तदाअस्मन्मुखेनसांबबंधुः किमपिजीवनवाच्यंसंरण्यंतामित्यर्थः॥ मघाएतेर्दि

॥ द्भूततंचपथिपांस्मुलंघनाद्यूयमेवपथिस्त्रीप्रलंपना॥ श्री ॥
॥ अन्यदेशरतिरद्यमुच्यतांसाथवातवबंधुः किमुच्यतां॥ ८॥

नैरागम्यतेत्वयाधैर्यमापतिस्त्यज्यतामित्यादिलेखमित्यर्थः॥ अथवापथिपांस्मुलंघनाः पथिकाः पांत्राबद्धवेतितान्वलंघ
पूतीतित्तघनाः॥ मेघागमेपथिकाः स्वगृहान्प्रतिगच्छंतीतिप्रसिद्धिः अथवापथिकेनिवेदः पांतिरवैगतिपापंक्ति
पिरूपंतान्वगतितनुकुर्वंतिइतितान्लंघयंतीतितित्सनेननिर्भर्त्सयत्वअर्थेमेघानामुत्तमबाति॥ ८॥ ७॥ ॥

६

घ॰ख॰र॰
५

हंसपंक्तिरपि हेनाथगगनादिरपि वियत्स्था कथं मानसं प्रति मानससरोवरं प्रति उत्सुका प्रस्थिता चलिता॥ तथा चातकः पितः पिपासुः सन् चातको
पिपासार्तोऽपि अंबु जलं कमलं याचते प्रार्थयते तथा हे पथिकाय गतेन त्वया सा सिद्धा प्रसिद्धा कीर्तिः दुःखिता दुःखं प्राप्ता यते तस्य
तोयेन प्रियाद्वीतम्मुख्यार्थः॥९॥ पुनः हे प्रिय अद्य अधुना मया विना सह त्वया तेन तव का रतिः प्रीतिः शष्पं बालतृणं
हरितं मलं निर्मलं वारि विंदति लभते सम्मुखे च॥ तथा अंबुदैः मेघैः शिखिगणः शिखिनां मयूराणां गणः समूहः विनाद्यते रागैः

हंसपंक्तिरपि नाथ संप्रति प्रस्थिता वियति मानसं प्रति॥ चातकोऽपि तृषितोंबु याचते दुःखिता पथिकसा प्रिया
च ते॥९॥ नीलशष्पमतिभाति कोमलं वारि विंदति च चातकोऽमलं॥ अंबुदैः शिखिगणो विनद्यते का रतिः
प्रिय विना मयाद्य ते॥१०॥

करोति॥ यद्यपि विद्यते इति वा पाठः तथापि विशेषेण नाद्य त्वं कार्यते॥ द्वितीयस्य मम विना मया अद्य ते वेदः तदा हे प्रिय मया वि
नात्वया अद्य ते प्रदेशे यत्र रम्यते अत्र का रतिः प्रीतिः यद्वा अत्र पाठे हे कारति प्रियकुत्सितरति॥ प्रियाय स्मरः तस्य संबोधनं म
या तव प्रदेशे विना त्वया कष्टं अद्य ते कथं रम्यते पूर्वपाठे हे रति प्रिय हे विलासिन् मद्विरहेण त्वया कापि स्त्री अद्य ते मज्यत॥
मदनसैन्यं इत्यस्य कर्मणि रूपं अतः त्वयता गम्यते इति संभावनरूपमित्यर्थः॥१०॥ ॥ ॥श्रीरामस्तु॥

७

पुनरप्येवं वक्ष्यामि इत्यर्थः॥ हे प्रिय पांडुगल्लौ गल्लौ कपोलौ पतिताः अलकाः अंता यस्याः सा तया अश्रु अलकृता॥ कृत कुटिलकेशा या विरहिणी
तां पत्रतिलकरचना भावाबंधेनादिनिषेधादिति भावः॥ तया च ह्य मया कांतया हृदये हि तु भूतया तव निर्दयस्य किं कृपापि नास्ति
करुणापि न विद्यते अपि तु प्रिय वचनाया अथवा किमिति कथं कृपापि नास्तीत्यर्थः॥ अद्य इदानीं त्वया निःशोकरूपसागर जलं बहुल
लाशोकस्य सागरजलसाम्यं॥ तत्रापि पतिता मे वशिनां एवं च धात्वाद्यर्थो त्वद्गुणः स्मरणमेव भवद्गुणानां स्मृतिरेव पाति रक्ष

किं कृपापि तव नास्ति कांत या पांडुगल्लपतितालकांतया॥ शोकसागरजले द्य पातितां त्वद्गुणः स्म
रणमेव पाति तो॥१२॥ मेघशब्दमुदिताः कलापिनः प्रोषिता हृदयशोककलापिनः॥ तोयदागमकृ
शा वसाद्यते दुर्धरेण मदनेन सोद्यते॥१३॥

ति॥ सागरपतितां गणान्भवद्गुणकीर्तनमेव रक्षतु तद्वदित्यर्थः॥१२॥ मेघेति॥ प्रेषितानां परदेशप्रोषितं भर्तृकानां हृदयानि म
नांसि तेषां शोकसंतापं लपंति ब्रुवंति॥ जनयंति वा अनुकार्थत्वात्तप्रोषिता हृदयशोककलापिनः॥ तथा मेघानां शब्दैः मुदितानां
पुनरस्य हृष्टाः कृतकेका इत्यर्थः॥ एवंविधाः मयूरा वर्तंते च अपरं तोयदानां आगमस्तेन कृशाः दुर्बलाः मेघागमे कृशा सा अमेसि ह्यतेत
व वनिता दुर्धरेण दुःसहेन मदनेन कामेन अद्य दग्धा सीद्यते पीड्यते बध्यते वा॥ मत्तमयूरशब्द अंबरं वर्णनमदनाविर्भावद्गिनिकरि

८

चेतारे हे प्रियतमे नदीनां दैन्यं पृथुतां भामिनि नितम्बेभ्य सैकतेन स्मरतीति इषुसत्त्व ।। तथा प्रियरहितेव बहुभाहीनेषु मन्देषु सत्त्वकादि आनूनानितु काव्य·
लक्षितो निमुखानि येषां तेषु सत्सु तथा नदीनां स्तनैः ताकलुषमलिनं जलं पानीयं वहन्ति सर्पन्ति । सतिजलं पानीयं सलिलं वहन्ति
इत्यपपाठः ।। वसमुत्सुकपदं तिहितेः क्लिसमुपद्यसे इत्यर्थः ।। १२ ।। हंसैर्वमित्र अहं कदाचित्कस्मिन्कालेप्रियावियोगजशोकदाहमिव

कुसुमितकुटजेषु काननेषु विरहितेषु समुत्सुकाननेषु ।। वहति च कलुषं जलं नदीनां किमिति च मां समवेक्ष्य
सैन्नदीनां ।। १३ ।। मार्गेषु मेघसलिलेन विनाशितेषु कामो धनुस्स्पृशति तेन विनाशितेषु ।। गंभीरमेघपरसि
तव्यथिता कदाहं जलशोकसरवप्रियावियोगजशोकदाह ।। १४ ।।

णयोगस्तस्मात् ज्ञातश्वासेन गोकदाहश्चातं दृष्टविरहजनितपरितापपीडाजलशान्तस्वतेषं श्रीहरु वहं ।। गंभीरमेघपरसितव्यथिता
गंभीरघनगर्जितप्रीडितापत्तः तेन प्रियेण विना कामः धनुस्पृशति इति योजकेषु सत्सु मार्गे मेघसलिलेन घनजलेन विना
शितेषु सत्सु भज्जितेषु सत्सु विलक्षणघनुः शितेषु शितः ह्रेषवो यस्मिन् शितेषु ।। १५ ।।   ।।   ।। श्रीरस्तु ।।   ।। राम ।।

५

हे प्रिये अधुना मदनस्य कामस्य कृतेन निर्मितं निकेतकानां निवासानां वनानि काननानि प्रतिभान्ति शोभन्ते ।। कीदृशानां सुष
गंधाय पोभावैः सुगंधितात यावनेकानने जनितानां नारीभिः भूतानां पाठः यद्वा कुसुमगंधितया कुसुमैर्गंधवत्त्वेन वने अजि
नां अपरांतीतानां पाठः सर्वथिह्यया कृतनामागतिसौगंधादिति भावः ।। नववीतिकानां इति पाठे प्रथमोद्गबिंदुलवैः शोभ
मानानामित्यर्थः ।। तेहान्ते पंफलोदयमितिप्रसिद्धं ।। १५ ।। श्रामविदग्धया सर्जे रूपतो हे अर्जुककामनिवासमदनवसते

नववारिकणैर्विराजितानां स्तनदंभोधरवातवीजितानां ।। मदनस्य कृते निकेतकानां प्रतिभान्त्यव
नानिकेतकानां ।। १६ ।। नत्साधु यस्त्वां स्तनतांतसर्जप्रजापतिः कामविनाससर्ज ।। सुमंजरीभिः प
रोषवनानां नेत्रोत्सवश्वासि सस्यावनानां ।। १७ ।।

प्रजापतिर्ब्रह्मा यत्त्वं तदंशस्तत् संत्वां सवंतेसस्सर्जनिर्मितवानतत्साधुरेभ्मन्ने ।। यद्वा साधुयथा तथा तस्मादहं तेसत्वां सरसर्जं ।।
स्तनरामितिपाठे ।। सुतरामहाप्रयासेनेत्यर्थः ।। यद्यस्मात्कारणत्वात्तुं मंजरीभिः लतावनोमध्ये मधुरः श्रुवसितमधुपसिन
केवलं शोष्ठः अपितु पोयनेन सहिताः सर्पावनाः तासां कामिनीनां नयनोत्सवश्वासि नेत्रानंदकारासि सर्वेषु एव त्वां सर्वानं
दकरत्वात् मदन्निर्माण प्रयासो ब्रह्मणः फलदइति भावः ।। १८ ।।   ।।   ।। छ ।।   ।। श्रीजेयति ।।

घ॰ख॰टे॰ हे कलकदंबयतु यस्मात्कारणात् मदन काम: तेन नवकुसुमस्मिते पुष्पहास्ये वसति निवसति तस्मात्कारणात् दहं तेन बशिरसौच
६ नेनास्मितयाहे कुटज त्वया कुसुमै: हुत्वा किमुप हस्यतेऽपहस्यते कियत्तत्वहंस्मुद: अहस्यत तरुतरी ज्ञातित्वायेनदु:सह
नीयस्पतवमण मिताश्मिनिपातित ॥ स्मिन्स्मि इति पाठे तव चरणयो: निपतितास्मि ॥१७॥ नीपकदंब हे तरुवर हु ही कोष

नवकदंबक शिरेऽवनताम्मितेवसतितेमदन: कुसुमस्मिते ॥ कुटजार्दिककुसुमैरुपहस्यते निपतितास्मि मुद: प्र
सहस्यते ॥१७॥ तरुवरविनताम्मितेसदादाहहृदयमेप्रकरोषि किंसदाहं ॥ नवकुसुमनिरीक्षणे पदेहे पि
सुजैयंसहसैवनीयदेहं ॥१८॥

अहं सदा सर्वकालं नवविनताम्मि विशेषेण मन रकुर्वंति त्वं मे हृदयं किं किमर्थं सदाहं सहदाहेन वर्तते नित्यसदाहं दु:खानल ज्वा
लावलीढं प्रकरोषि वदपरं ॥ हे नीप अहं नवपुष्पनिरीक्षणात्वया कुसुमै: कृत्वा अचौलोग्कितासती सहसैव कोटिलैव पदे स्थाने
अवाखेवाससे विरहितां मां पुष्पने त्रैविलोकयिष्यसि तदाहं सा ध्यहं देहं त्यक्ष्यामीति भाव: ॥१८॥ ॥ ॥श्री॥

भ्रमर: भृंगं यूथिकालतांचुंबति किंस्तवाम ऽधुन: पुष्परसस्यकालुपतां समयतां समवेक्ष्य विलोक्य पुष्पानां यूथिकासंबंधत्वेन पुष्पर
सस्यसमयवलोक्य यूथिका चुंबनं न दुष्यति इति वृश्यनथा कुर्वंत तन्न अन्यधर्म स्वामुन्यन्नानुपराक्रितु केन स्मरकेन अलि:
दानं यस्य तस्य भाव: कलत्ता स्मरवश्यान्मत्तातां समवेक्षेति ॥ आउ: पूर्वस्य तलातेभावे प्रत्तेरुपमानलरतिकीहराग्यूथिका

कुसुमैरुपशोभितां सितै र्घनमुक्तां बुवयप्रकाशितै: ॥१९॥
मधुन: समवेक्ष्य कालतां भ्रमरश्चुंबति यूथिकालतां ॥ १९ ॥

लतां घनमेघैर्मुक्ता: अंबुलवा: जलकणाजलधरास्ताभि: प्रकाशितैर्मुक्तमेरैर्वा विषयै: कुसुमै: पुष्पैरुपशोभितां विभूषिता
मितियावत् ॥१९॥ सीत्कारं शिक्षयति व्रणयत्यधरं तनोति रोमांचं ॥ नागरिक: इव मिलितो नदिन हि सखि हेमन:
पवन: ॥१॥ ॥श्री॥श्री॥ ॥श्रीरस्तु॥ ॥शुभमस्तु॥ ॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७

ह्यतिस्फुटं तासां कामिनीनां करुरूर्वोक्तवर्षसफलएवसार्थकएववर्तते॥ एवंनिश्चयेतद्वचस्यच्छुहापेस्तयापामेघागमेप्रि काव्य
येणप्रहिताततयाः सखव्यक्ता प्रियसखिः स्वमानयंति आत्मतुल्याः कुर्वंति आत्मवद् गणयंति सुरतोत्सवं स्वकुचंति
सेवंतइतियावत्॥ अतः एववत्सरवीसन्मानमतिसंभवती तिभावः॥ केषुसफलदिने पुदिवसेंद्रायुधघनेनगर्जि तेदुर्दि

॥ तासामृतुः सफलएवहियादिनेषुसेंद्रायुधांबुधरगर्जितदुर्दिनेषु॥ रत्युत्सवंप्रियतमैःसहमानयंति॥
॥ मेघागमेप्रियसखीश्चसमानयंति॥२०॥ आलंब्यचांबुतृषितःकरकोशपेयंभावानुरक्तवनिता॥
॥ सुरतैश्शपेयं॥ जीयेययेनकविनायमकैःपरेणतस्मैवहेयमुदकंघटखर्परेण॥२१॥ ॥७॥

येषुसलसेंद्रायुधाइंद्रचापसहिताः येयुधराः जलधरास्तेषांगर्जितानिरसितानिदुर्दिनानिवद्धघनतिमिराणियेषुतानिते
षुसेंद्रचापघनत्राहमितिरवतिइत्यर्थः॥ इदानींवाविवःस्वोत्कर्षप्रतिज्ञांकरोति॥२०॥ भावइतियेनकविनापरेणयम
कैः हत्वाजीयेयपराभूयेअहंतस्मैकवयेघटखर्परेणकुंभकपालेनउदकंनीरंवहेयंवहागमितस्यकिंकरोभवे गणमः॥
७

९३

यंवहागमितस्यकिंकरोभवेयमित्यर्थः॥ एतत्प्रतिज्ञादृढीकरणार्थंशपथद्वयमाहकविः भावानुरक्तवनितातस्याः सुरतानि
तैस्तानियप्राप्नुयामित्यर्थः॥ यदिप्रतिज्ञानचेत्सत्यंस्यामित्यपितः पिपासितः करकोशपेयं अंबुजलंचालब्ध्यत्रापेयं॥ इ
तीश्रीकालिदासकृतिः घटखर्परारव्यंकाव्यंसंपूर्णं॥२१॥ इदंघटखर्परारव्यंकाव्यं भाव्येत्युपनामकेनगोपी
नाथमहोपाध्यायेनलिखितं॥७॥

९४